

Contextul de lucru

• Dacă un proces poate fi asociat cu un model de sistem liniar în timp continuu de ordin suficient de mic (maxim 3), atunci există posibilitatea identificării parametrilor acestui model direct din date I/O.

Strategii de identificare

Parametri fizici ai procesului (definitie ad hoc)

Pe bază de modele I/O

Pe bază de modele cu reprezentare pe stare

- ① Se discretizează funcția de transfer a procesului.
- ② Se determină relațiile analitice ale parametrilor fizici în funcție de parametrii modelului I/O discret obținut.
- ③ Se identifică modelul I/O discret din date achiziționate la intrarea şi ieşirea procesului.
- ④ Se determină parametrii fizici din parametrii estimaţi ai modelului de identificare, cu ajutorul relaţiilor de la pasul ②.

- ① Se discretizează modelul cu reprezentare pe stare al procesului.
- ② Se determină relațiile analitice ale parametrilor fizici în funcție de parametrii modelului discret pe stare obținut.
- 3 Se identifică modelul discret pe stare din date achiziționate la intrarea și ieșirea procesului.
- ④ Se determină parametrii fizici din parametrii estimaţi ai modelului de identificare, cu ajutorul relaţiilor de la pasul ②.

Prin tehnici descrise, de exemplu, în

Teoretic, în cazul funcțiilor de transfer, se apelează la Teorema Reziduurilor.

$$H_d(z) = (z-1) \sum_{s \in \{\text{poli}\}} \text{Rez} \left(\frac{H(s)}{s} \frac{1}{z - e^{sT_s}} \right)$$

Janetta Culità

Poate fi dificil!

Dan Stefanolu

Două metode practice de discretizare

 $\forall t \in [nT_s, (n+1)T_s]$

perioada de esantionare

Euler (Padé)

Şi atunci?.

$$z \cong 1 + sT_s$$

 $y(nT_s) = y[n] | \forall n \in \mathbb{N}$

← Derivată atribuită valorii la stînga.

$$\dot{y}(t) \cong \frac{y[n+1] - y[n]}{T_s}$$
Biliniară (Tustin)
$$s \cong \frac{2}{T} \frac{z-1}{z-1}$$

$$y\left(\frac{2n+1}{2}T_s\right)^{def} = \frac{y[n+1]+y[n]}{2}$$

- Regula de atribuire a derivatei nu are importantă prea mare în cazul modelelor cu parametri constanți, dar este esențială în cazul modelelor cu parametri variabili.
- ♠ Derivată atribuită valorii mediane.

Exemplul 1

Discretizarea Euler a modelului de ordin 1 cu parametri constanți

$$TsY(s) + Y(s) = KU(s)$$

$$H(s) = \frac{Y(s)}{U(s)} = \frac{K}{1 + Ts}$$

(funcția de transfer continuă)

$$H_d(z) = \frac{Y(z)}{U(z)} = \frac{KT_s}{T(z-1) + T_s} = \frac{KT_s z^{-1}}{T + (T_s - T) z^{-1}}$$

Se revine la domeniul timp discret.

$$y[n] + ay[n-1] = bu[n-1] \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

• Cu ab în funcție de KTT.

Exemplul 2 Discretizarea Euler a modelului de ordin 1 cu parametri variabili

1 Se particularizează ecuația diferențială pentru momentele de eşantionare.

$$T(nT_s)\dot{y}(nT_s) + y(nT_s) = K(nT_s)u(nT_s) \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

② Se aplică regula de atribuire a derivatei.

$$T[n] \frac{y[n+1] - y[n]}{T_s} + y[n] = K[n]u[n]$$

$$\forall n \in \mathbb{N}$$

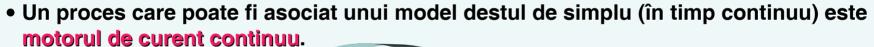
3 Se exprimă ecuația cu diferențe corespunzătoare.

$$\frac{T[n]}{T_s}y[n+1] + \left(1 - \frac{T[n]}{T_s}\right)y[n] = K[n]u[n]$$

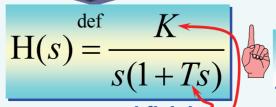
$$\forall n \in \mathbb{N}^*$$

Sistem de ordin 2 fără întîrziere.

d Constanți sau variabili.

parametri fizici necunoscuti

$$K = K_0 = 4$$

$$T = T_0 = 0.5$$

$$K(t) = K_0 \left(3 \frac{t^2}{T_{\text{max}}^2} - 3 \frac{t}{T_{\text{max}}} + 1 \right)$$

$$T(t) = T_0 \left(1 + \frac{1}{2} \sin \frac{10\pi t}{T_{\text{max}}} \right)$$

Discretizare Euler

$$H_d(z) = \frac{b_1 z^{-1} + b_2 z^{-2}}{1 + a_1 z^{-1} + a_2 z^{-2}}$$

momentul final

d Dacă este mare, parametrii sunt aproximativ constanți la începutul perioadei de variație.

$$K = \frac{b_1 + b_2}{T_s(1 - a_2)}$$

$$K = \frac{b_1 + b_2}{T_s(1 - a_2)} \qquad T = T_s \frac{a_2 b_1 + b_2}{(1 - a_2)(b_1 + b_2)}$$

 $\forall t \in [0, T_{\text{max}}]$

Discretizarea sistemului de ordin 2 cu parametri varibili?

 $\forall t \in \mathbb{R}$

Discretizarea se efectuează separat pentru fiecare sistem de ordin 1. apoi rezultatele se adună.

Dar în cazul reprezentării pe stare?

parametri fizici necunoscuti (constanți sau variabili)

$$\begin{cases} \dot{\mathbf{x}}(t) = \begin{bmatrix} \theta_1 & 0 \\ \alpha & 0 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t) + \begin{bmatrix} \theta_2 \\ 0 \end{bmatrix} u(t) \end{cases}$$

$$y(t) = [0 \setminus \beta] \mathbf{x}(t)$$

parametri liber aleşi (constanți)

$$\theta_1 \theta_2 \alpha \beta T_s$$

Mai mult
$$T = -\frac{1}{\theta_1}$$
 $K = -\frac{\alpha\beta\theta_2}{\theta_1}$

Discretizare

zgomote adăugate pentru a forma modelul de identificare

MATLAB

utilizate:

tf

c2d

lsim

iddata

DD Identificarea parametrilor fizici

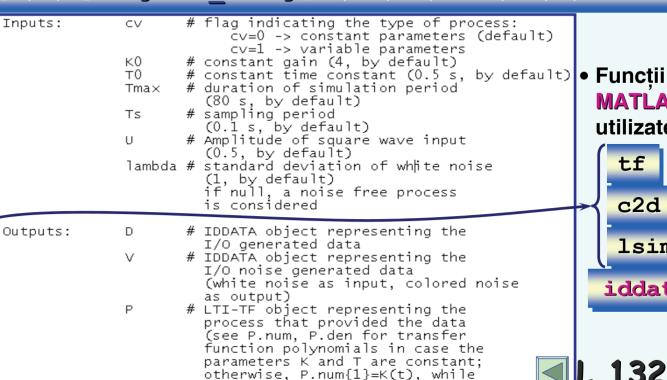
• Identificarea parametrilor fizici ai motorului de curent continuu, prin ambele strategii.

Există date I/O?

Se pot genera cu ajutorul unei functii proiectate special.

[D,V,P] = qdata DCeng(cv,K0,T0,Tmax,Ts,U,lambda);

Există numeroase conexiuni între cutia de instrumente IDENT și cutia de instrumente CONTROL

 $P.den\{1\}=\hat{T}(t)$

Probleme de simulare

Problema 12.1 (Identificarea parametrilor constanți)

Mini-simulatorul <code>ISLAB_12A</code> demonstrează maniera în care pot fi identificați parametrii fizici K şi T ai motorului de current continuu, în cazul în care aceştia sunt constanți. Pentru generarea datelor, a fost utilizată rutina <code>gdata_DCeng</code>. Identificarea modelului discretizat, de tip ARX sau OE, s-a efectuat cu ajutorul funcțiilor <code>MATLAB arx</code> (care se bazează pe MCMMP) respectiv <code>oe</code> (care se bazează pe MMEP). Utilizatorul poate selecta de la consolă tipul de model discret adoptat. După identificare, mini-simulatorul afișează estimațiile celor doi parametri fizici şi o serie de grafice, după cum urmează: intrarea şi ieşirea măsurate, respectiv ieşirea măsurată versus ieşirea simulată.

- a. Rulați de cîteva ori mini-simulatorul ISLAB_12A, în scopul efectuării unei analize comparative între modelele de identificare ARX și OE, din punctul de vedere al preciziei de estimare a parametrilor fizici ai motorului de curent continuu. Explicați de ce ieșirea simulată are un aspect atît de neted.
- b. Modificați mini-simulatorul ISLAB_12A, adăugînd graficul diferenței dintre datele de ieşire măsurate și cele simulate. Această diferență este, de fapt, un zgomot colorat, v. Pe grafic, se va indica și dispersia acestui zgomot, notată prin σ². Noul mini-simulator se va numi ISLAB_12B. Reluați punctul a. cu noul mini-simulator și comparați dispersiile zgomotului v pentru cele două modele de identificare (ARX și OE).

Probleme de simulare

Problema 12.1 (Identificarea parametrilor constanți)

c. Completați mini-simulatorul ISLAB 12B cu o secțiune dedicată identificării zgomotului colorat v, care, de fapt, corupe datele achizitionate la iesire. Pentru aceasta, se vor folosi modele de tip ARMA, numai în cazul în care modelul filtrului util a fost de tip OE. Pentru filtrul ARX, asa cum se cunoaște, modelul filtrului de zgomot este de tip AR şi corespunde polinomului A al modelului ARX. Vor fi testate 10 modele ARMA, 5 modele AR și 5 modele MA, cu indici structurali între 1 și 20, dintre care se va alege cel mai bun, din punctul de vedere al minimului dispersiei zgomotului alb rezultat, e, dispersie notată prin λ^2 . (Se recomandă generarea pseudo-aleatoare a indicilor structurali în gama 1:20.) Pentru a identifica modelele de tip AR, se va apela functia MATLAB levinson, (care se bazează pe Algoritmul Levinson-Durbin). Pentru modelele ARMA şi MA se va apela cunoscuta funcție MATLAB armax. Adăugați minisimulatorului ISLAB 12B încă două grafice: unul în care se compară ieșirea măsurată cu cea simulată obținută prin adăugarea zgomotului colorat estimat și altul în care se afișează variația zgomotului alb estimat rezultat. Pe primul grafic, se vor afișa indicii structurali ai modelului de zgomot, iar pe al doilea se va preciza λ^2 . Aceste grafice se vor afișa atît pentru cazul OE, cît și pentru cazul ARX. Care dintre modelele OE cu filtru de zgomot și ARX vi se pare cel mai bun pentru simularea procesului în condiții de zgomot? Argumentați raspunsul prin rulări ale mini-simulatorului ISLAB 12B modificat și grafice ilustrative. Observați și indicați diferențele dintre cele două zgomote: colorat (v) și alb (e).

DD <u>Identificarea parametrilor fizici</u>

Program existent

ISLAB 12A

- d. Proiectați și implementați mini-simulatorul <code>ISLAB_12C</code>, similar lui <code>ISLAB_12B</code>, cu ajutorul căruia cei doi parametri fizici K și T să fie identificați folosind reprezentarea pe stare. Identificarea modelului pe stare, se poate realiza cu funcțiile <code>MATLAB pem sau n4sid</code>. Mini-simulatorul va afișa aceleași informații ca și <code>ISLAB_12B</code> (inclusiv graficele analizei zgomotului perturbator). În urma testelor, care dintre funcțiile <code>pem și n4sid</code> credeți că este mai performantă? Ce influență au constantele α și β alese liber? (Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să efectuați mai multe teste, în urma cărora să alegeți valorile cele mai convenabile ale celor două constante.)
 - Notă: Funcțiile pem și n4sid oferă și matricea zgomotului endogen (intern) al procesului. Se va ține cont de aceasta. Ele nu oferă însă un model al zgomotului (exogen), care corupe datele măsurate la ieșire. Pentru acest zgomot, este necesară în continuare identificarea unui model din clasa ARMA, ca și în cazul modelului OE.
- e. Efectuați o analiză comparativă între cele două strategii de identificare a parametrilor fizici K și T, indicînd avantajele și dezavantajele fiecăreia dintre ele.

Înainte de a rula mini-simulatoarele, trebuie executate comenzile:

global FIG

FIG

Ce afișează mini-simulatorul ISLAB 12A

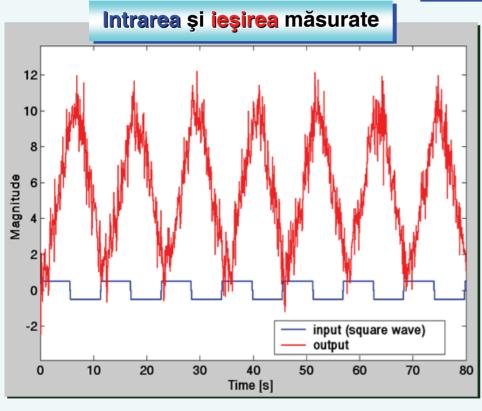
La consolă

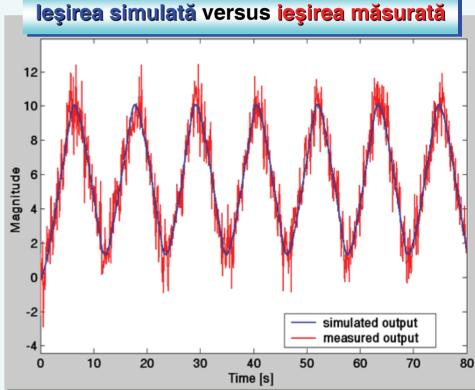
<ISLAB 12A>: Physical parameters: **Estimated**

True 4.0000 K:

4.0597 T: 0.5000

0.4412

Problema 12.2 (Identificarea parametrilor variabili)

Mini-simulatorul <code>ISLAB_12D</code> este dedicat identificării parametrilor fizici K şi T ai motorului de current continuu, în cazul în care ei variază în timp. Datele de identificare au fost generate tot cu ajutorul rutinei <code>gdata_DCeng</code>. Identificarea modelului discretizat, de tip ARX sau OE, ambele adaptive, s-a efectuat cu ajutorul funcțiilor MATLAB <code>rarx</code> (care se bazează pe MCMMP-R) respectiv <code>roe</code> (care se bazează pe MMEP-R). Utilizatorul poate selecta de la consolă tipul de model discret adoptat. După identificare, mini-simulatorul afișează serie de grafice, după cum urmează: intrarea şi ieşirea măsurate, ieşirea măsurată versus ieşirea simulată, variațiile parametrilor variabili şi modul lor de urmărire, după identificare.

- a. Rulați de cîteva ori mini-simulatorul ISLAB_12D, în scopul efectuării unei analize comparative între modelele de identificare ARX și OE, din punctul de vedere al capacității de urmărire a parametrilor fizici ai motorului de curent continuu. De ce credeți că ieşirea simulată este relativ diferită de cea măsurată?
- b. Modificați mini-simulatorul <code>ISLAB_12D</code>, adăugînd următoarele grafice: diferența dintre datele de ieşire măsurate și cele simulate, diferențele dintre variațiile parametrilor adevărați și cele ale parametrilor estimați. Aceste diferențe sunt, zgomote colorate: v_y , v_K și v_T . Pe grafic, se vor indica și dispersiile acestor

zgomote, notate prin σ_v^2 , σ_K^2 , respectiv σ_T^2 . Noul mini-simulator se va numi **ISLAB_12E**. Reluați punctul a. cu noul mini-simulator și comparați dispersiile zgomotelor pentru cele două modele de identificare (ARX și OE).

BOSTOLES | PROCESSES |

Probleme de simulare

c. Completați mini-simulatorul ISLAB_12E cu o secțiune dedicată identificării zgomotului colorat v_{y} , care, de fapt, corupe datele achiziționate la ieşire.

Pentru aceasta, se vor folosi modele de tip ARMA adaptive, numai în cazul în care modelul filtrului util a fost de tip OE. Pentru filtrul ARX, asa cum se cunoaște, modelul filtrului de zgomot este de tip AR și corespunde polinomului A al modelului ARX. Vor fi testate 10 modele ARMA, 5 modele AR și 5 modele MA, cu indici structurali între 1 și 20, dintre care se va alege cel mai bun, din punctul de vedere al minimului dispersiei zgomotului alb rezultat, e, dispersie notată prin λ^2 . (Se recomandă generarea pseudo-aleatoare a indicilor structurali în gama 1:20.) Pentru a identifica modelele de tip ARMA, se va apela funcția MATLAB rarmax, (care se bazează pe MMEP-R). Adăugați minisimulatorului ISLAB 12E încă două grafice: unul în care se compară ieșirea măsurată cu cea simulată obtinută prin adăugarea zgomotului colorat estimat și altul în care se afișează variatia zgomotului alb estimat rezultat. Pe primul grafic, se vor afişa indicii structurali ai modelului de zgomot, iar pe al doilea se va preciza λ^2 . Aceste grafice se vor afișa atît pentru cazul OE, cît și pentru cazul ARX. Care dintre modelele OE cu filtru de zgomot și ARX vi se pare cel mai bun pentru simularea procesului în condiții de zgomot? Argumentați raspunsul prin rulări ale mini-simulatorului ISLAB 12E modificat și grafice ilustrative. Observați și indicați diferențele dintre cele două zgomote: colorat (v_v) şi alb (e).

L.138

DD <u>Identificarea parametrilor fizici</u>

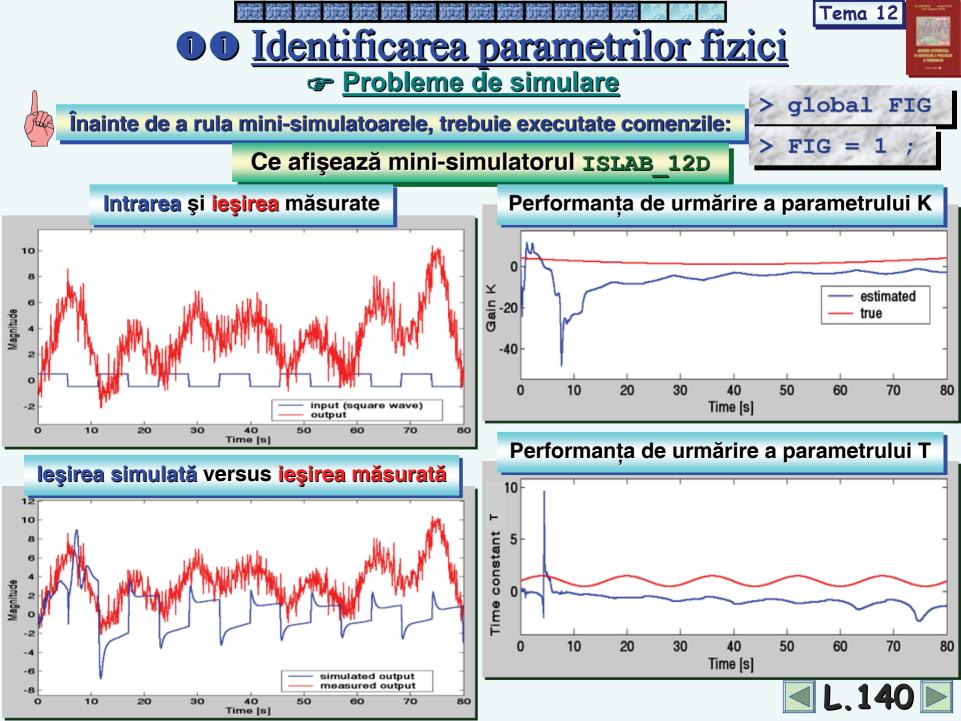

Program existent

ISLAB 12D

Problema 12.2 (Identificarea parametrilor variabili)

- d. Proiectați și implementați mini-simulatorul <code>ISLAB_12F</code>, similar lui <code>ISLAB_12E</code>, cu ajutorul căruia cei doi parametri fizici K și T să fie identificați folosind reprezentarea pe stare. Identificarea modelului pe stare, se poate realiza cu funcția <code>MATLAB rpem</code>. Mini-simulatorul va afișa aceleași informații ca și <code>ISLAB_12E</code> (inclusiv graficele analizei zgomotului perturbator). Ce influență au constantele α și β alese liber? (Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să efectuați mai multe teste, în urma cărora să alegeți valorile cele mai convenabile ale celor două constante.)
 - Notă: Funcția **rpem** oferă și matricea zgomotului endogen (intern) al procesului. Se va ține cont de aceasta. Ea nu oferă însă un model al zgomotului (exogen), care corupe datele măsurate la ieșire. Pentru acest zgomot, este necesară în continuare identificarea unui model din clasa ARMA, ca și în cazul modelului OE.
- e. Efectuați o analiză comparativă între cele două strategii de identificare a parametrilor fizici variabili K și T, indicînd avantajele și dezavantajele fiecăreia dintre ele.

DD <u>Identificarea parametrilor fizici</u>

Se consideră că un model posibil al mototului de current continuu este următorul, care pune în evidență existența unei constate de timp parazite $T_{\scriptscriptstyle p} \ll T$, apărute în urma uzurii:

$$H(s) = \frac{K}{s(1+Ts)(1+T_p s)}.$$

De exemplu, $T_p \cong T/10$. Se pune problema identificării celor 3 parametri fizici K,

T și T_n din date I/O măsurate, în scopul diagnosticării motorului.

a. Folosind tehnica descompunerii în fracții simple și discretizarea de tip Euler-Padé, deduceți expresiile celor 3 parametri fizici în funcție de parametrii modelului de identificare:

$$H_d(z) = \frac{b_1 z^{-1} + b_2 z^{-2} + b_3 z^{-3}}{1 + a_1 z^{-1} + a_2 z^{-2} + a_2 z^{-3}}.$$

Implementați relațiile obținute într-o funcție numită Hz2Hs DCeng.

Probleme de simulare

- b. Modificați funcția de generare a datelor gdata DCeng, astfel încît să se poată obtine date prin intermediul sistemului continuu cu o constantă parazită de cel putin 10 ori mai mică decît constanta principală. Credeti că intrarea de tip pulsuri dreptunghiulare este suficient de persistentă pentru a identifica toți parametrii (inclusiv constanta parazită)? Pentru sigurantă, oferiti posibilitatea utilizatorului de a alege încă două intrări persistente: una formată tot din pulsuri dreptunghiulare dar cu durate ale pulsurilor alese pseudo-aleator și alta de tip SPAB, în care cele două valori ale semnalului sunt chiar ale pulsurilor dreptunghiulare (-u și +u). Denumiți noua funcție Iodata DCeng.
- c. Proiectați și implementați mini-simulatorul ISLAB 12G, asemănător ISLAB 12B, dar cu scopul de a identifica 3 parametri fizici constanți în loc de 2. Efectuati mai multe simulări, cu diferite seturi de date I/O (pentru toate cele 3 tipuri de intrări și cu un set crescător de valori ale parametrului lambda, adică pentru valori descrescătoare ale raportului semnal-zgomot, SNR). Comentați toate rezultatele obtinute și puneti în evidentă conditiile în care poate fi identificată, cu precizie satisfăcătoare, constanta de timp parazită a motorului.
- d. Cum credeți că s-ar putea efectua o diagnoză de defect în funcție de valorile identificate ale constantei parazite și SNR? Imaginati un mic scenariu, în care să fie puse în evidență 5 nivele de uzură (de la incipient la sever), în funcție de valori ale constantei parazite și SNR. (Este cunoscut faptul că, odată cu uzura, scade și SNR.) Cînd ar trebui ca motorul de curent continuu să fie oprit în vederea reparării?

Program și rutine ce trebuie proiectate

Hz2Hs DCeng

IOdata DCeng

ISLAB 12G

Notă privind punctul a. al Problemei 12.3

• Formula ideală de calcul a functiei de transfer discrete din cea continuă este următoarea:

$$H_d(z) = (z-1) \sum_{s \in \{\text{poli}\}} \text{Rez} \left(\frac{H(s)}{s} \frac{1}{z - e^{sT_s}} \right)$$

$$e^{sT_s} \cong 1 + sT_s$$
aproximarea
Euler (Padé)

Euler (Padé)

Se poate calcula, folosind descompunerea în fracții simple.

Exemplul 3 Discretizarea Euler a modelului de ordin 2 cu parametri constanți

$0 \le \zeta < 1$ (poli complecși)

$$\begin{bmatrix} a_1 = -2\beta_{\mathbb{C}} \gamma \\ a_2 = \gamma^2 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} b_1 & 1 & \gamma \left(\beta_{\mathbb{C}} + \omega_{\mathbb{C}} \varsigma \omega_{\varsigma} \right) \\ b_2 &= \gamma^2 + \gamma \left(\beta_{\mathbb{C}} + \alpha_{\mathbb{C}} \varsigma \frac{\omega_0}{\omega_{\varsigma}} \right) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} b_1 & 1 & \gamma \left(\beta_{\mathbb{R}} + \omega_{\mathbb{R}} \varsigma \omega_{\varsigma} \right) \\ b_2 &= \gamma^2 + \gamma \left(\beta_{\mathbb{R}} + \alpha_{\mathbb{R}} \varsigma \frac{\omega_0}{\omega_{\varsigma}} \right) \end{bmatrix}$$

ς>1 (poli reali ≠)

$$\begin{bmatrix} a_1 = -2\beta_{\mathbb{R}} \gamma \\ a_2 = \gamma^2 \end{bmatrix}$$

$$b_{1} = 1 - \gamma \left(\beta_{\mathbb{C}} + \alpha_{\mathbb{C}} \varsigma \frac{\omega_{0}}{\omega_{\varsigma}} \right)$$

$$b_{1} = 1 - \gamma \left(\beta_{\mathbb{R}} + \alpha_{\mathbb{R}} \varsigma \frac{\omega_{0}}{\omega_{\varsigma}} \right)$$

$$\begin{bmatrix} \alpha_{\mathbb{C}} = \sin \omega_{\varsigma} T_{s} \\ \beta_{\mathbb{C}} = \cos \omega_{\varsigma} T_{s} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \omega_{\varsigma} = \omega_{0} \sqrt{|1 - \varsigma^{2}|} \\ \gamma = e^{-\varsigma \omega_{0} T_{s}} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \alpha_{\mathbb{R}} = \sin \omega_{\varsigma} T_{s} \\ \beta_{\mathbb{R}} = \sin \omega_{\varsigma} T_{s} \end{bmatrix}$$

$$\varsigma = 1$$
 (poli reali =)

$$\begin{bmatrix} a_1 = -2e^{-\omega_0 T_s} \\ a_2 = e^{-2\omega_0 T_s} \end{bmatrix}$$

$$b_1 = 1 + (T_s - 1)e^{-\omega_0 T_s}$$

$$b_2 = e^{-\omega_0 T_s} \left(e^{-\omega_0 T_s} - T_s - 1 \right)$$

$$H(s) = \frac{\omega_0^2}{s^2 + 2\varsigma\omega_0 s + \omega_0^2}$$

$$\frac{def}{def} h_2 z^{-1} + h_2 z^{-2}$$

$$H_d(z) \stackrel{\text{def}}{=} \frac{b_1 z^{-1} + b_2 z^{-2}}{1 + a_1 z^{-1} + a_2 z^{-2}}$$

Cu toate acestea, dacă polii sunt reali, discretizarea se poate efectua și fără a utiliza Teorema reziduurilor, pentru fiecare fracție simplă în parte, urmată

🛮 Rezultat final uşor diferit. 📗 🤜

